

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне – 2014

ББК 81
А - 43
УДК: 8

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць.
Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2014. — 88 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Безкорвайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Архангельська Алла Мстиславівна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);

Оляндер Луїза Костянтинівна – доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки);

Гороть Євгенія Іванівна – доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Стеріополо Олена Іванівна – доктор філологічних наук, професор, (Київський національний лінгвістичний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Зимомря Микола Іванович – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький педагогічний університет ім. Івана Франка);

Сербіна Тетяна Георгіївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 26.09.2014 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2014

(комп'ютер-н-ий, офшор-н-ий, хакер-ськ-ий, ф'ючерс-н-ий та інші). Вони стають українськими лексемами, які утворилися від запозичених основ. Це важливо розуміти при перекладі оригінальних англійських соціально-політичних та економічних текстів на українську мову.

Отже, аналізуючи проблему структурно-семантичних особливостей англо-американських неологізмів в українській мові та вживання їх у головних сферах соціуму, ми можемо зробити наступні висновки.

1. Великі зміни в суспільстві на рубежі XXI сторіччя безпосередньо вплинули на сучасну мовну ситуацію в Україні, насамперед, на мову засобів масової інформації. Просліджуються семантичні та стилістичні зміни багатьох слів, виникають нові англо-американські запозичення.

2. Серед різних номінативних полів соціально-економічної макросфери головне місце посідають неологізми, які означають суб'єкти дії, через їх високу частоту вживання в різних структурах соціуму, актуальність, функціональну мобільність.

3. Іноді спостерігається розширення або звуження або переносне вживання іншомовних лексем. Тобто, можна розглядати це явище як "семантичну трансформацію".

4. Наприкінці XX сторіччя англо-американізми набули високої словотворчої активності. В засобах масової інформації з'явилася велика кількість слів англо-американського походження, здатних утворювати нові словосполучення. Активізується афіксальна деривація.

Названі структурні явища свідчать про адаптацію англо-американських неологізмів в українській мові. Таким чином, можна стверджувати, що ця проблема є дуже актуальною в наші дні, має перспективи подальшого дослідження для аналізу позитивного або негативного впливу неологізмів на розвиток чи засмічування української мови і безсумнівне практичне значення для складання словників та глосаріїв неологізмів сучасної української мови, двомовних фахових термінологічних словників; створення підручників та навчальних посібників з метою навчити студентів розуміти і адекватно перекладати з англійської мови на українську соціально-політичні та економічні матеріали сучасних газет, журналів, інших періодичних видань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Земская Е.А. Активные процессы современного словопроизводства // Русский язык конца XX столетия (1985-1995). – М.: Языки русской культуры, 1996. – С.90-141.
2. Китайгородская М.В. Русская речь 1990-х г.г. Современная Россия в языковом отображении. – М.: Наука, 1998. - С.189.
3. Крысин Л.П. Оценочный компонент в семантике иноязычного слова // Русский язык: проблемы грамматической семантики и оценочные факторы в языке. – М., 1991. - С. 64-70.
4. Загоровская О.В. Семантическое освоение лексических заимствований // Семантика слова и синтаксис конструкций. – Воронеж, 1987. – С. 99-107.
5. Костомаров В.Г. Языковой вкус эпохи (из наблюдений над речевой практикой масс-медиа). – М.: Педагогика-Пресс, 1997. - С.321.
6. Виноградов В.В. Русский язык (грамматическое учение о слове). – М.: Высшая школа, 1972. – С. 207.
7. Словарь иностранных слов, вошедших в русский язык. Сост. Кузьминский Н.С. Под ред. Капельзона Т. – М.: Советская энциклопедия, 1933. – С. 1072-1073.

Резюме. В статье рассматриваются аспекты адаптации англо-американских неологизмов в украинском языке, и проводится анализ позитивного либо негативного влияния неологизмов на развитие или засорение украинского языка.

Ключевые слова: поставщики неологизмов, язык-реципиент, ассимиляция, номинативное пространство, словари и глоссарии.

The summary. The article deals with the aspects of English and American neologisms adaptation in the Ukrainian language, attempting to analyze positive and negative impact of neologisms what concerns both the language development and excessive indiscriminate use of foreign words in Ukrainian.

Key words: neologisms suppliers, language-recipient, assimilation, nominative expanse, dictionaries and glossaries.

Одержано редакцією 1.04.2014 р.

УДК:81'25

І.О. ОПАНАСЮК, Л.В. МОРОЗ

СЛОВА В ЧАСІ (НЕОЛОГІЗМИ, АРХАЇЗМИ ТА ІСТОРИЗМИ): ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ

Резюме. У статті висвітлюються слова в часі (неологізми, архаїзми та історизми), а також особливості їх перекладу на іноземні мови.

Ключові слова: неологізми, переклад, оригінал, твір, вираз.

Постановка проблеми. Внаслідок комунікативних потреб суспільства, яке словесно детермінує нові предмети, явища, поняття та факти, в мові з'являються нові слова чи неологізми. *Неологізми* - це закріплені в мові слова та значення, що виражають нові поняття світу, який розвивається. Кількість таких слів у мові постійно зростає - за матеріалами кожного нового видання ДУДЕН, кожні 3-5 років словниковий склад мови поповнюється новими (6 %) неологізмами. Серед них сучасні лінгвісти розрізняють загальномовні (словникові) та індивідуальні мовленнєві неологізми, зафіксовані в літературних джерелах [4].

Переклад неологізмів не викликає великих проблем. Вони перекладаються з загальними правилами: чи за допомогою еквівалентного неологізма, що може вже бути зафіксованим у словнику мови перекладу (внаслідок аналогічного темпу науково-технічного прогресу, властивого розвинутим країнам, та швидкого розповсюдження технологічних новинок у більшості мов відповідні терміни з'являються майже одночасно), транскрибуються, чи описуються описово. Значну частину неологізмів, що складають авторські оказіоналізми (на зразок *джазостійкість*, *ракетоподібний*), досвідчені перекладачі відтворюють, зберігаючи авторську експресивність за допомогою використання адекватних словотвірних засобів.

Як правило, оказіональне слово отримує при перекладі образну внутрішню форму, яку особливо підкреслює контекст. У такий спосіб його значення стає рівнодійною цих двох мовних сил: форми та місця вживання, що має врахувати перекладач.

Якщо в синхронії переклад неологізмів не складає особливої проблеми, то для діахронної репрезентації неологізмів вона таки значна. Сприйняття канонічного тексту оригіналу змінюється від покоління до покоління. Як відомо, створюючи свій твір, кожен автор запроваджує неологізм з якоюсь певною метою, посилюючи, як правило, виразність та точність мовлення [2]. Проте велика кількість слів, що були, наприклад, в кінці XIX ст. неологізмами, стали для нашого сучасника звичайними словами. Більше того, деякі слова навіть застаріли і стали архаїзмами чи історизмами, тобто взагалі перестали виконувати свою функцію. Завданням адаптаторів старого тексту стають пошуки оптимального вираження авторського задуму з допомогою нових словотворів, якщо ті релевантні.

Унаслідок екстра- та інтралінгвістичних змін, результатом чого постає саморозвиток мови, лексика надзвичайно динамічна. Кожні 3-5 років 3,7 % словникового складу потрапляє в колонки "застаріло; застаріваюче", які вказують на архаїзми та історизми. *Архаїзмами*, як правило, позначають такі застарілі слова, денотати (поняття на позначення предметів) яких витіснені іншими словами (*Lusthaus*, витіснено *Bordell*; *Advokat/ Rechtsanwalt*; *Ratschlagung!* *Ratschlag*; *Schulmeister!* *Lehrer*; *Oheim/ Onkel*; *absentieren!* *sich entfernen*). До них належать також застарілі формативи на кшталт: *gülden - golden'*, *Verlöbniß - Verlobung*, переклад яких також вимагає певних цілеспрямованих зусиль. *Історизмами* - це такі слова, денотати яких уже зникли, внаслідок чого вони перестали вживатися в повсякденній мові. Це дозволило Д. Хе- рубіму назвати їх "мовними закам'янілостями" [3]. До числа цих слів, що не завжди мають повні відповідники, належать, наприклад, українські: *кольчуга*, *меч*, *шляхтич*, *фільварк*, *городовий*; німецькі *Feud*; *Weg- und Brückenzoll*; *Geleitgeld*; *Statthalter*; *Landgraf*; *Vogt*; *Pedell*; *Knecht'*, *феод/наділ*, *дорожнє та мостове мито*, *намісник*, *граф*, *фогт*, *педель*, *слуга*). У мовній палітрі письменників архаїзми та історизми багато функціональні. Вони відтворюють колорит місця й часу, а також служать для стилістичної мети: надання твору урочистості, іронічності, сатиричності. У такий спосіб вони характеризують відмінні (наприклад, церковний та офіційно-діловий) стилі різних епох. Тому архаїзми та історизми виступають основним способом часової стилізації мови перекладу, що служить засобом літературно-історичного пізнання та створення відповідного колориту.

Проблеми перекладу творів попередніх часів, які внаслідок часової дистанції зазнають певної динамічної переорієнтації, "діалектика історичного та сучасного" викликали зацікавлення таких відомих теоретиків та практиків перекладу як І. Левий, А. Попович, А. Лілова, С. Флорін та С. Влахов, В. Виноградов та ін., які сформулювали певні принципи для перекладу текстів з урахуванням їх часової специфіки. Основною для подібної перекладацької практики є вимога дотримуватися принципу історизму. Це означає, що при перекладі необхідно враховувати:

а) соціальну дійсність віддаленої від нас епохи, що відображається в творі такою, якою вона була (ідеї, мораль, менталітет, відношення);

б) явища, події, відображені в творі, тобто епоху, якою її побачив та відтворив в оригіналі автор згідно зі своїми намірами;

в) стан мови, що розкриває найхарактерніші ознаки, особливості часу створення оригіналу. Дотримання цього спонукає перекладача до максимального відтворення зовнішніх характеристик історичного твору (через мову, стиль, колорит, історизми та архаїзми тощо).

Авторський стиль передається в перекладі адекватними лексичними та граматичними засобами, відповідною лексикою та конструкціями. Досвідчена перекладач та літературний редактор Н. Галь закликала при цьому не використовувати вирази, що уживаються "як кішка з собакою", тобто уникати часових анахронізмів та культурних несумісностей, які призводять до стилістичного різнобою [5]. Це видно з наступних прикладів: *Комплекс неповноцінності героя в офісі було видно за версту. Адвокат, якого прийняли на роботу в "Дженерел Електрик", не може отримувати зарплати, а лише платню.* Підлітки у романі, який стосується XVII ст., називають розбійників, які їх захопили, "загарбниками" тощо.

Не менш важливо при перекладі уникнути авторських виразів чи афоризмів, які належать митцям наступних епох. Якщо в оригіналі архаїзми передають емоційно-експресивні відтінки, то вони відтворюються

відповідними архаїзмами чи книжковими словами. Тому переклад історизмів та архаїзмів вимагає, по змозі, пошуку спершу національних корелятивів, та лише потім транскрипцій на зразок: *феод/наділ, намісник/фогт* тощо. Основні проблеми, як бачимо, починаються при вживанні етнонаціональних реалій, переклад яких спонукає звертатися не лише до коментарів (у т.ч. і потекстових). Недоречними є при перекладі німецьких чи англійських творів такі специфічні українські слова, як *чумаки, переборщити, аришин, верста*, якщо є нейтральні *прочани, пересолити, лікоть* чи *сажень* тощо. Часова стилізація (за допомогою застарілих слів та особливо синтаксичних конструкцій) показує ступінь перекладацької майстерності.

Загалом взірцем творчого підходу є знахідки Н. Любімова, який, працюючи над перекладом якогось давнього твору, завжди звертався до російської мови тієї епохи, вивчаючи архіви й тогочасних класиків. Перекладаючи Мопассана, він уважно прочитав Чехова, а для перекладу романтичних драм Шіллера - близькі за духом драми Лермонтова. Саме в сучасників він віднаходив слова та вирази, адекватні, наприклад, творам Сервантеса, та достатньо зрозумілі сучасному читачеві (див: *как только - как скоро, насколько мне известно - сколько мне известно, честное слово - по чести, наверно - уж верно; но возвратимся к нашей повести*). Перекладаючи "Дон Кіхота", він активно використовував архаїзми не лише для часової стилізації та високого стилю, а й для пародії. З цією метою він ужив церковнослов'янізми (*поелике, велелепейший*), архаїзми (*тицмся, възблещем, вспомошествоя*) та латинізми (*визитация, оперировать, дирекция* як напрям) тощо.

Як і неологізми, цей пласт лексики досить складний для т. зв. діахронного перекладу, який характеризується динамічним взаємопроникненням різночасових епох. Визначають три типи "історичної дистанції" для перекладу, який містить :

- 1) твори, де архаїчність мови є наслідком давнього написання ("Сімпліцісміус" Гріммельсгаузена; "Божественна комедія" Данте);
- 2) твори із зумисною архаїзацією мови як стилістичним прийомом (роман Олексія Толстого "Петро Перший"; "Наливайко" І. Ле);
- 3) давні твори з авторською архаїзацією ("Гец фон Берліхінген" Й. В. Гете).

Переклад першого типу творів викликав у перекладознавстві численні дискусії щодо мовного (давнього чи сучасного) пласту, яким слід користуватися. У практиці ж перекладу спостерігалися метання від вільного до буквального перекладу, від перекладу сучасною лексикою до перекладу давньою мовою. Блискучий буквальний переклад Ф.Е. Шлайермахера (1768-1834) давньогрецьких творів Платона зі збереженням авторського синтаксису (*Sage mir nur soviel, ob die Liebe das, dessen Liebe sie ist, begehrt oder nicht?...*) допомогли спеціалістам зрозуміти діалектику справжнього Платона, проте постає питання, наскільки його зрозуміли інші читачі. Спроби зворотного спрямування - переклад давньою мовою, яка суттєво ускладнює читацьке сприйняття, викликають значно більший скепсис. Відомо, що, наприклад, перекладач Літр переклав Данте французькою мовою XIV ст., а Рудольф Бортхерт - ранньовісхіднонімецькою. Останній переклад виявився для німецького читача менш зрозумілим, ніж оригінал "Божественної комедії" для сучасних італійців. Останнім часом твори групи 1 відтворюються за образним принципом: "Переклад повертає історії молодість, стираючи з мови першотвору архаїчну пилюку". Лише вживання історизмів та архаїзація синтаксису допомагають зберегти специфіку оригіналу (див. "Сповідь" Св. Августина, перекладена з латини Юрієм Мушакою).

У історичних романах (тип 2), за зауваженням В. В. Виноградова, персонажі не можуть розмовляти мовою, яка відійшла в небуття, оскільки це ускладнить сприйняття самого твору. Олексій Толстой у "Петрі Першому", на думку Н. Любімова, не зловживав словесними раритетами та витіюватими архаїзмами, а використовував такі давні висловлювання, які, зберігаючи давній колорит та створюючи відчуття часової дистанції, разом з тим і без підрядкових приміток були доступні та зрозумілі сучасному читачеві. Тому перекладачі, використовуючи загальновідомі історизми чи тогочасні реалії, мають помірковано вживати архаїчні форми. При перекладі стилізованих форм ("Гец фон Берліхінген" Й. В. Гете чи "Сімпліцісміус" Гріммельсгаузена: тип 2 та 3) перекладачу доводиться стилізувати свій переклад. Однак слід відзначити нелегкість цього завдання, бо якщо ж перекладаються твори минулих часів, то між оригіналом та його перекладом виникає своєрідна прірва культур. Більше того, перекладачеві досить нелегко визначати слова та звороти, які на час створення оригіналу вже вважалися архаїчними. Перед ним постає проблема: передавати іншомовний роман XVI-XVII ст. російською чи українською мовою тієї ж епохи? Як правило, тексти класичних творів, що публікуються нині (в т. ч. твори Т. Г. Шевченка), пристосовують до сучасних нових мовних умов, тобто їх певною мірою осучаснюють. Хоча це й надає твору нового життя, проте, на думку перекладачів, за можливості не слід зловживати непотрібним осучасненням - перекладач може втратити зв'язок із зображуваною епохою та замість перекладу запропонувати його інтерпретацію чи "варіацію на тему".

Отже, доцільним видається передавати звичайною мовою те, що було звичним для тогочасного читача, архаїзувати те, що було старомодним, та допускати деякі мовні інновації там, де свого часу цей текст був новаторським.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бархударов Л. С. Язык и перевод. – М.: МО, 1995. – 237с.
2. Брандерс М. П. Стиль и перевод (на материале немецкого языка).-М.:ВШ, 1998. -237 с.
3. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад. – Л., 1999. – 278 с.

4. Івасюк О. Я. , Огуй О. Д. Рівні перетворення тексту та засоби досягнення адекватності при перекладі // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 156: Германська філологія.- Чернівці : Рута, 2003.- С. 158 - 168.
5. Левин Ю. Д. Об исторической эволюции принципов перевода (к истории переводческой мысли в России) // Международные связи русской литературы. - М.: Наука, 1975.- 293 с.

Резюме. В статье освещаются слова во времени (неологизмы, архаизмы и историзм), а также особенности их перевода на иностранные языки.

Ключевые слова: неологизмы, перевод, оригинал, произведение, выражение.

The summary. The article is devoted the words in time (neologisms, archaisms and historicism), and especially their translation into foreign languages.

Key words: neologisms, translation, original work, expression.

Одержано редакцією 21.05.2014 р.

УДК:81' 25

І.О. ПАШКО, Л.В.МОРОЗ

ЖАНРОВО-СТИЛІСТИЧНА ДОМІНАНТА В ПЕРЕКЛАДІ

Резюме. У статті висвітлено проблему жанру для перекладацької інтерпретації. Розглянуті питання вказують на методи та шляхи їх впровадження для перекладацької інтерпретації. У статті розглядаються фактори функціонально мовленнєвого стилю і як важливі компоненти для перекладознавства.

Ключові слова: жанр, стилістика, засіб, термін, явище, класифікація.

Постановка проблеми. Значення поняття жанру для перекладацької інтерпретації відіграє значну роль у мовознавчій науці. Е.Д. Хірш порівнює жанр з правилами поведінки. Він вважає, що, визначаючи жанр, автор повідомляє нам ці правила, причому не тільки ті, за якими він пише, але й ті, за якими ми повинні читати. Автор твору мовби каже, що він буде дотримуватись певних умовностей, а ми мовби погоджуємось на щось більше, а на щось менше звертати увагу. Таким чином, для читача жанр є тим сигналом, який орієнтує, спрямовує його читацьке сподівання ще до знайомства з твором.

Для перекладача, як посередника між текстом оригіналу та його іншомовним адресатом, віднесеність іншомовного повідомлення до певного жанру зумовлює вибір перекладацьких рішень, які спрямовані на досягнення саме тієї мети, яку було поставлено автором тексту оригіналу.

Отже, будь - який вихідний текст як об'єкт сприйняття стає носієм певної функції й відповідно потребує функціонального підходу.

При функціональну підході дуже важливого значення набуває уточнення самого поняття "жанр", а також співвідношення усталеного та мінливого в жанрі, закономірностей їх розвитку [4, 19]. Проблема жанру не нова, про що свідчить велика кількість літератури (критичної, наукової, навчальної та довідкової), предметом якої виступає жанр - сам по собі чи в низці інших суміжних або схожих явищ. Ця література трактує жанр як явище художньої літератури. Так, наприклад, С. План, О. Дюкро та Ц. Тодоров визначають жанр як сукупність творів, які в певний період утворюють систему і можуть бути точно визначені та описані тільки в їх взаємозв'язку. Вони виділяють такі жанри, як роман, новела. Для Бахтіна М.М. поняття — жанр" не є тільки літературознавчим, у його розумінні воно набуває загальнолігвістичного значення. Він першим розрізняє первинні жанри (повсякденне мовлення) та вторинні, які більш-менш відповідають літературним жанрам [6, 252]. Ж.П.Бронкар розуміє під жанром комунікативні форми[7, 58] .

М.М.Кожина пропонує перенести поняття "жанр" до функціональної стилістики, використовуючи його для характеристики всіх видів літератури та писемності: наукової, ділової тощо. У її викладі дефініція поняття "жанр" набуває ближчого до лінгвістичного формулювання: "Жанр - це різновид літературного (у широкому розумінні цього слова) твору, що має різні призначення й характеризується спрямованістю змісту, своєрідністю форми та будови тексту в композиційно-сюжетному плані, розміром та деякими іншими ознаками" [1, 91]. Ми схильні вважати, що жанр - це різновид функціонально мовленнєвого стилю, що детермінується п'ятьма факторами:

- а) формою будови;
- б) характером наявної інформації;
- в) емоційною забарвленістю,
- г) засобами вираження інформації,
- д) її цільовою спрямованістю.

Жанр - це ще і стандартизований тип добору й організації екстралінгвістичних факторів та мовних засобів у єдиний текст. Тут враховуються : добір окремих явищ дійсності та послідовність їх подання в тексті; структура тексту, що формується за допомогою словесно оформленої послідовної подачі фактів, явищ та відношень між ними; види функціонування мовних засобів у тексті (співвідношення елементів різних стилів, їх

ЗМІСТ

<i>Скібчик А.В., Мороз Л.В.</i> Оригінал як дискурс: стратегії і тактики співрозмовників	3
<i>Ковалюк В.В.</i> Структурно-семантичні особливості неологізмів англо-американського походження в сучасній українській мові	4
<i>Опанасюк І.О., Мороз Л.В.</i> Слова в часі (неологізми, архаїзми та історизми): особливості їх перекладу	7
<i>Пашко І.О., Мороз Л.В.</i> Жанрово-стилістична домінанта в перекладі	10
<i>Вакулинська Л.М.</i> Повтор як комунікативний мовний засіб у німецькомовних біблійних текстах	12
<i>Останчук М.В., Дуброва А.С.</i> Життєвий, творчий шлях та науково-педагогічна діяльність К. Е.Цюлковського	14
<i>Крук М., Мороз Л.В.</i> Рівні та одиниці перекладу	18
<i>Пашкевич М., Мороз Л.В.</i> Синтаксичний рівень і його одиниця: речення/висловлювання та їх дифініції для перекладознавства	21
<i>Король О.Ю., Мороз Л.В.</i> Значення поняття стилю для перекладацької інтерпретації	24
<i>Хомицька Р.В.</i> Семантичний аналіз прислів'їв та приказок	26
<i>Бігунова С.А., Зубілевич М.І.</i> Лінгвостилістичні особливості тексту як продукту мовлення	29
<i>Краля І.В., Мороз Л.В.</i> Час і простір у художньому творі як видова ознака мемуарної літератури	32
<i>Калініченко М. Н.</i> Готорні і «друге велике пробудження»	34
<i>Мороз Л.В.</i> Завершальна фаза еволюції конні-кетчерівського памфлету	38
<i>Шкода Н., Мороз Л.В.</i> Сюжетно-композиційні новації – провідний чинник жанрового розвитку художніх життєписів	39
<i>Новосад Н.І., Мороз Л.В.</i> Художня біографія як різновид ренесансної «літератури факту»	42
<i>Мороз Л.М.</i> Новелістична традиція на теренах англійського Ренесансу	44
<i>Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е.</i> Особливості розуміння поетичних творів Філіпа Морена Френо	49
<i>Кисляк О.В., Кравець Д.В.</i> Неочікуваний і зовсім несподіваний Ремарк	53
<i>Дуброва А.С., Трофімчук В.М.</i> Система і характер вправ професійно орієнтованого курсу для інтенсивного навчання читання	56
<i>Баталія Л.О.</i> Педагогічні та теоретичні засади розвитку альтернативних шкіл в країнах західнослов'янського світу	59
<i>Кушнір Н.В.</i> Застосування комп'ютера на заняттях з іноземної мови	62
<i>Черуха Н.В., Черуха В.В.</i> Тенденції розвитку методики викладання іноземних мов в Україні та за кордоном	64
<i>Бойко Н.Г.</i> Краєзнавчий матеріал як фактор забезпечення соціокультурної компетенції	67
<i>Данілова Н.Р.</i> Застосування комп'ютерних технологій для навчання студентів-економістів іноземній мові	69
<i>Безкоровайна О.В.</i> Культура особистісного самоствердження студента-філолога – актуальна соціально-педагогічна проблема	71
<i>Кочубей О.С.</i> Запровадження компетентнісного підходу у підготовці фахівців з вищою освітою	74
<i>Давнюк С.В., Козицька О.А.</i> Проблеми формування мовної культури студентів	78
<i>Олесюк Л.В.</i> Звуконаслідувальна лексика в сучасній англійській мові	80
<i>Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е.</i> Social intellect of the person in the space of his/her complex of interpretations	82
<i>Відомості про авторів</i>	86
<i>Зміст</i>	87

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В.

Підписано до друку 26.09.2014 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39. Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

**А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання
гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ,
2014. — 88 с.**

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243

ББК 81.2